

Zahle: Der var i tidligere Tid en usandfærdig Beskyldning mod det danske Folk, som blev raabt højt ud alle Vegne, og som jeg endnu tror sniger sig rundt omkring i Krogene og tros af adskillige. Det er den usandfærdige Beskyldning, at det danske Folk skulde være det mest fordrukne Folk mellem alle Nationer. Det kan gerne være, at man ved Hjælp af Statistik kan føre en Art Bevis for denne Paastand. Efter min Mening er der ikke nogen Paastand, den være sig nok saa gal, der ikke kan bevises ved Hjælp af Statistik; den kan man bruge til alt muligt, saa det er noget, jeg aldeles ikke bøjer mig for. Men enhver, der har haft Lejlighed til at færdes meget omkring i det danske Folk i disse Aar og har haft sine Øjne nogenlunde aabne, vil umulig have kunnet undgaa at lægge Mærke til, at Ædrueligheden i det danske Folk gør kæmpemæssige Fremskridt. Har der en Gang været en Tid, hvor det danske Folk var en fordrunken Nation, er den Tid ganske sikkert ophørt. Der er naturligvis Drankere imellem os, men for Resten, jeg tror ikke mellem os her inde, og det har dog altid nogen Betydning, at jeg tør henpege paa den Ting. Naar vi kunne sige, at denne Forsamling her udelukkende bestaar af aldeles ædruelige Personer, er det et levende Vidnesbyrd om, at det danske Folk er nu en ædruelig Nation, thi det Resultat, som har afsat sig her, er et talende Vidnesbyrd om hele Nationens Opfattelse paa dette som paa andre Omraader. Der sker, siger jeg, store Fremskridt i ædruelig Retning i det danske Folk, og naar vi ville undersøge Aarsagerne hertil, kan man selvfølgelig ikke frakende Afholdsagitationen sin store Betydning i denne Henseende. Den har gjort et ganske overordentlig stort Arbejde for at henlede Folks Opmærksomhed paa det uheldige i overdrevent Drikkeri, men jeg tror, det er tvivlsomt, om man kan sige, at Afholdsagitationen er den Faktor, som er den væsentligste i denne Henseende. Men det har jo ogsaa mindre at betyde; den har i hvert Fald sin overordentlig store Fortjeneste paa dette Omraade.

Men ved Siden af, maaske fremfor Afholdsagitationen har ganske sikkert vir-

ket den Omstændighed, at de materielle Livsvilkaar for Underklasserne her i Landet ere blevne betydelig forbedrede i de senere Aar. Der er mange, der mene, at den stigende Arbejds løn blot fører til, at Arbejderne drikke saa meget desto mere. Dette er en Opfattelse, som er kortsynet, men som er forstaaelig, thi det er ganske sikkert, at naar en fordrunken Arbejder faar højere Løn, vil han være tilbøjelig til at drikke saa mange flere Penge op, som han tjener. Men dette er noget, som kun gælder for den, som allerede er bleven fordrunken, maaske paa Grund af sine ulykkelige Forhold, inden Arbejdslønnen steg saa højt, at det blev muligt for ham at leve under menneskeværdige Vilkaar. Men den Generation, som vokser op derefter, og som vokser op i Ly og paa Grundlag af de forbedrede økonomiske Forhold, bliver anderledes. Det vil sige, at den forhøjede Arbejds løn skal have nogen Tid, inden den kan afsætte Virkningen: en ædruelig Arbejderklasse. Men vi ere dog heldigvis naaede saa vidt herhjemme i Danmark, at en meget væsentlig Del af Arbejderklassen nu er saaledes stillet, at det er muligt for den ved Hjælp af den Løn, den kan tjene, at tilvejebringe et hyggeligt og ordentligt Hjem og søge Glæder og Adspredelser, som ere højere, bedre og menneskeværdigere end Drikkeri, og vi have derfor ogsaa set Frugten blive afsat af den højere Arbejds løn, den bedste Frugt: en ædruelig Arbejderklasse, hvor man før havde Folk, som drak, fordi de paa den Maade skulde søge deres eneste Adspredelse og Glemsel for de alt for knuende Sorger, som affødttes af deres elendige økonomiske Tilstand. Dertil kommer saa ogsaa den af Lægerne særlig udbredte Kundskab til, at det er i hygiejnisk Henseende skadeligt at drikke, at overdreven Nydelse af Spiritus til Tider og daglig Nydelse af Spiritus selv i et maadeholdent Kvantum virker nedbrydende paa Arbejdskraften og Helbredet; denne Opfattelse, som nu har bredt sig i alle Lag af vor Befolkning, er ganske sikkert overordentlig medvirkende til den stigende Ædruelighedsbevægelse her i Landet. Ved Siden deraf er ogsaa Paa-visningen af ny Forhold indenfor Ernæringen af Betydning. Ganske sikkert er det, at man efterhaanden begynder mere